

rabila, da bi se zabranile slovenske šole. V Gorici in Trstu še sedaj Slovenci niso dobili nobene slovenske šole. Popolnoma slovenske srednje šole tudi še nismo dobili nobene. Taka je dosedanja vladna praksa. Če tako dalje pojde, Slovenci tudi še v tristo letih ne pridemo do narodne enakopravnosti. Mi bi zatorej bili mislili, da bodo z največjim veseljem Nemci pozdravili to vladno izjavo. Levičarji se delajo najbrž nezadovoljne zaradi tega, ker nečejo priznati, da se jim tudi dosedaj ni nobena krivica godila, ko so že toliko kričali o zatiranju nemštva v slovenskih pokrajinah.

Vladni program je v narodnem oziru za nas skrajno neugoden. Zastonj bi iskali v njem kake točke, s katero bi se mogli sprijazniti. Vidi se, da je vlada ravno na stroške Slovencev hotela zadovoljiti levičarje.

Skoro bi rekli, da je ohranjenje nemškega prvenstva glavna skrb sedanje vlade. Posebno to odseva iz vsega vladnega programa. Vse drugo so le bolj stranske stvari, le skrb za nemštvo je vse. Nekateri višji krogi še vedno vidijo blagor Avstrije v ponemčevanju in še ničesa ne kaže, da bi se hoteli odreči tem nazorom. Slovane čaka torej še hud boj za obstanek in je zatorej le želeti, da bi zjedinjeni bojevali ta boj, ker le tako morajo pričakovati zmage.

Politični pregled.

Taaffejeva šestdesetletnica. — Minoli petek je grof Taaffe nastopil svoje šestdeseto leto. Čestitali so mu pri tej priliki razni poslanci in drugi dostojanstveniki. Vladni listi so po obširnih člankih proslavljali politiko in zmožnosti sedanjega ministerskega predsednika. Mej drugim pa posebno omenjali, da nikdo tako dobro ne pozna avstrijskih razmer in potreb, kakor on. Služil je skoro v vseh kronovinah. Kdor bi verjel vladnim glasilom, bi mislil, da boljšega ministerskega predsednika nikdar več ne dobimo v Avstriji. Slovani pa seveda nismo tako navdušeni zanj.

Mladočehi in Nemci. — Po levičarskih listih vleče nekak spravljen duh laskajoč se Mladočehom. Radi bi jih dobili na svojo stran in se ž njimi pobotali, da bi potem lažje gospodarili v Avstriji. Mladočehi pa niso nič posebno naudušeni za levičarje in glavno njih glasilo naglašča, da tako dolgo na kako sporazumljenje ni misliti, da se izvede češko državno pravo. To je odgovor na Plenerjevo in Russovo laskanje Mladočehom v državnem zboru. Realisti so nekoliko bolj za spravo z Nemci, ali boje se za vpliv, zadnji čas so se tudi bolj oprijeli češkega državnega prava.

Korneuburška volitev za deželni zbor. — Te dni je bila v Korneuburgu dopolnilna volitev za dolnjeavstrijski deželni zbor. Ta volitev je bila zadi tega pomenljiva, ker so nemški nacionalci kandidovali znanega dr. Knotza, kateri se je kot bivši državni poslanec odlikoval v zbornici s svojo surovostjo. Njegov nasprotnik je bil bivši predsednik drž. železnic baron Czedit, kateri je tudi izvoljen. Nemški liberalci so jako veseli svoje zmage v tem okraju, kateri je bil dosedaj v nemško-narodnih rokah.

Poljaki. — Poljski listi se jeze nad finančnim ministrom zaradi njegovega govora v državnem zboru, v katerem je razkril, kako neredno se v Galiciji plačujejo davki. Nevoljni so pa tudi nad poljskimi poslanci, ker so v zbornici spravili v razgovor prestrogo iztirjevanje davkov v Galiciji. Obrnili naj bi se bili naravnost do finančnega ministra ali drugih finančnih

oblastev, bi bili več opravili in dežele bi ne bili spravili v slabo ime. Najbolj se pa jeze nad levičarji, ki po svojih listih sedaj obirajo Poljake in pretiravajo sleparije, s katerimi se nekateri ljudje v Galiciji skušajo odtegniti plačevanju davka. Levičarji se poganjajo za poljsko prijateljstvo, ali sedaj se pa v pravi luči pokazali svoje simpatije do Poljakov. Poslednji sedaj niti misliti več ne morejo na kako zvezo ž njimi.

Francosko. — Kot kandidat za naslednika Carnotu, predsedniku republike, imenuje se zadnji čas tudi predsednik zbornici Kazimir Perier, kakor poslanec Cavaignac v svojem znanem govoru v zbornici, po katerem govoru so ga pričeli imenovati kandidatom za republičanskega predsednika, je tudi Perier zadnje dni v nekem govoru naglašal potrebo pravičnosti od strani voditeljev države in natančnega pojasnjenja vseh razmer glede panamske afere. Le v toliko razločuje se Perier-ov govor od Cavaignac-ovega, da je prvi v svojem govoru tudi priznal, da je sedanji predsednik Carnot pravičen mož, ki ne bo pustil, da bi se čast Francoske omadeževala. — Predsednikom senata voljen je Jules Ferry; dosednji predsednik Leroyer se je namreč odpovedal temu poslu. O vzroku odstopa se različno ugiba.

Papež Lev XIII. dobil je povodom svojega jubileja od raznih strani do 8000 čestitk. Prav laskavo čestitko z darilom dobil je papež tudi od francoskega republikanskega predsednika Carnota. — Poslanika grofa Revertero, kateri mu je izročil darove cesarja Franca Jožefa — mej drugim krasen križec z briljanti — in mu sporočil čestitke cesarske rodovine, vzprejel je papež v slovenski avdijenci dne 27. febr. t. l. — Romarji iz vseh strani sveta prihajajo v Rim in izročevaje lepe darove čestitajo papežu na redki njegovi slavnosti.

Bolgarija. — Bolgarski izseljenec Dragan Cankov je izdal posebn poziv, kateri se ima v 100.000 izvodih razdeliti mej bolgarski narod. Cankov v svojem oklici pozivlje bolgarski narod, da naj protestuje proti premembi ustave, kritikuje prav pošteno kneza Ferdinanda in priporoča bolgarskim častnikom, da naj se v to prikladnem trenutku vzdignejo in Bolgarijo rešijo jarma Koburžanovega.

Rusija in Nemčija. — Neki ruski posestnik poudarja v „Grazdaninu,“ da je sklep trgovinske pogodbe mej Nemčijo in Rusijo prevažnega pomena za ruskega kmeta. V Srednji Rusiji pridelalo se je zadnjih deset let razun leta 1891, jako mnogo žita, katerega je moči prodajati le na Nemško. Če se pa trgovinska pogodba ne sklene, ni nobene pomoči več za ruskega kmeta, kajti cena, za katero ta mora drugam prodajati svoje žito, mora ga uničiti. Tako ruski kmet — V vsem se v Petrogradu vedno bolj utrjuje upanje, da se bodo trgovinske pogodbe v kljub mnogim oviram vender le sklenile.

Nemčija in Amerika. — Kakor poročajo nemški listi, pričele so se mej Nemčijo in Zjedinjenimi državami pogajanja glede nove uredbe trgovinskih razmer mej obema državama.

Črnagora in Rusija. — Črnogorski prestolonaslednik Danilo, ki se je mudil zadnje dni s črnogorskim ministrom vnanjih rečij vojvodo Vukovičem v Petrogradu, odpotoval je minole dni iz Petrograda v Neco na obisk svojih sester. Političnega pomena Danilov obisk v Petrogradu ni bil.

Katoliki v orijentu. — Katoliško-armenski patrijarh Azarian je o priliki svojega bivanja v Rimu, kamor je šel povodom papeževega škofovskega jubileja, zopet predlagal svetemu stolu, da naj se ustanovi glavni patrijarhat za vse katolike v orijentu.

Srbija. — Na prošnjo Milanovo je metropolit Mihael razveljavil od prejšnjega metropolita Teodozija izvršeno zakonsko ločitev Milana in Natalije ter izjavil, da je zakon pravomočen.

Anglija. — Drugo branje homerule je 13. marcija in ne še-le po Velikinoči, kakor je bilo pričakovati z ozirom na

običajne parlamentarične navade. — Papež Lev XIII. se je jako laskavo izrazil o homeruli, češ, da se bode ž njo dala večja prostost irskim katoličanom.

Obrtnija.

Lepšanje lesa.

Za lepšanje lesne površine poznamo jako veliko sredstev. V najpriprostejšem slučaju pobarvamo les z jednostavno vodeno ali oljnato barvo, prevlečemo ga s pokostjo, lakom ali pa ga namočimo z raznimi tekočinami, ki mu dajó plemenitejše lice. V drugih razmerah pokrijemo les z navadnimi ali pa dragocenimi kovinami, to je, les bronziramo, posrebrnimo, pozlatimo itd. Podlago kovinam treba posebno skrbno pripraviti; navadno vzamemo v ta namen kreda ali gips, malokdaj druge tvarine. V kreda moremo vrezati različnih okraskov, ki dajó površini dokaj prijetneje, okusneje in dragoceneje lice. Poleg vrezanih ali celó vlitih ornamentov pa lepšamo površje tudi s slikarskimi okraski, ki so izvršeni z navadnimi patronami ali s prosto roko izurjenega delavca ali pa celo umetnika, kateremu se predmet ne zdi premalenkosten, da ga okraši s proizvodi svojega uma in svoje zmožnosti. Naravno je, da s prosto roko slikani in morebiti celo senčani ornament dokaj stanejo in da jih je vsled tega mogoče uporabljati le v skrajnih slučajih, ko naroča delo stranka, katera razpolaga s potrebnimi novci. Navadnemu človeku pa je tako lepšanje površja skorej nepristopno in zato moramo veselo pozdravljati vsak napredek, katerega otvori današnji čas v izumljeni priprostih in cenih načinov, ki naj nadomeščajo drage in nepristopne metode starejših dni. Ravno sedaj poročajo strokovni listi o iznajdbi, vsled katere lepšamo površino lesa ali pa tudi kamenja z ornamentami v reliefu na zelo jednostaven način, ki ne stane skoraj nič več truda, kakor navadno risanje ali slikanje s patroni, a učinek njegov je mnogo lepši in umetniški. Postopa se takole: Naredi limovo kreda (to je, razredčeni limovi vodi primešaj primerno množino krede) in jo s trdim ščetinastim čopičem nadevaj čofaje na leseno podlago. Ko se posuši, ponavljaj to še 5 do 8 krat, tako da dobiš kaeih 5 milimetrov debelo kredino plast. Ko je suha, jo s plovcem in vodo lepo ogladi in zbrusi, da dobiš gladko in jednostavno površje. Na to plast narisaj s prosto roko ali pa s posebno patrono zahtevani ornament in sicer z ne preveč mastno oljnato barvo. Ko se barva posuši, vzemi gobo ali pa ščet, ter začni s toplo vodo drgniti okraske. Dobro je, če prideneš vodi nekoliko dvojno kromovokislegakalija. Kmalu zapaziš, da voda onih delov povsem nič ne načne, ki so pokriti z oljnato barvo, ti deli ostanejo pri miru, kar je pa okoli njih, to zmiješ in izdolbeš z gobo vedno globokeje, tako da nastane konečno reliefni ornament, kakor bi ga bil z dolgim naporom izrezljal iz krede. Ko je stvar suha, se pobarva ali pa pozlati, kakor hočemo. Učinek je v obeh slučajih jako prijeten. Opomniti je še, da dvoj-

nokromovokisli kalij globoko pronicuje kreda in jo kmalu utrdi zoper vpliv važnosti in mokrote, tako da so ploskve, okrašene na opisani način, tudi zelo trpežne.

Ni dvomiti, de se bode ta metoda kmalu udomaćila pri izdelovateljih raznih lesnih proizvodov. Posebno za lepšanje okvirov itd. se bode dala izvrstno porabiti.

Obrtnijske raznoterosti.

Sušenje desk se vrši na Angleškem većinoma bolj previdno in solidno, nego pri nas. Deske pridejo iz žage takoj v tekočo vodo, kjer leže 14 do 30 dni. Potem jih denejo v odprte shrambe (šupe), kjer jih postavijo po konci, tako, da ima zrak dovolj pristopa do njih. V 3 — 4 tednih je les suh in jako trpežen. Mizarji take deske radi dražje plačujejo, nego navadne, ker so dokaj boljše in pomagajo dotičniku do imena solidne firme.

Pravico stene tapecirati imajo po najnovejši odredbi upravnega sodišča jedino le tapetniki; le izjemoma je sobnim slikarjem dovoljeno, stene tudi tapecirati.

Kmetijstvo.

Črtice za sadjarje.

VI.

Mnogo se je mej sadjarji ugibalo, kdaj naj se mlado drevesce cepi v drevesnici. Mnogi sadjarji so bili dolgo tega mnenja, da se s cepljenjem mora počakati, da drevesce precej odraste. Trdili so, da so divjaki manj občutljivi za vremenske nezgode, nego cepljenci in je sploh drevesce trdnejše, ako je visoko cepljeno. To mnenje se je dolgo ohranilo, ne le pri sadjarjih temveč tudi mej ljudstvom samim, dasi ni bilo potrjeno z nobenimi poskusi.

Tako ravnanje z drevesci pa ima vsekako marsikako slabo stran. Dolgo časa morajo ostati v drevesnici, ki se izprazni navadno šele v kacih osmih ali desetih letih. Necepljena drevesca pa navadno ne rastejo ravno, temveč se kriva na vse strani, treba jih je privezavati, da dobimo lepa ravna drevesca. S tem privezavanjem in vravnavanjem imamo mnogo dela in vseh je pa navadno vendar še jako nepovoljen.

Če pa cepimo drevesce še majhno, v prvem in drugem letu, ko smo je presadili, bodo lepo ravno rastla in ž njim nimamo toliko dela. Taka drevesca niso grčeva in trnjeva, kakor divjaki. Proti vremenskim nezgodam pa niso nič občutljivejša, kakor drevesca, ki smo jih pozneje cepili. Velika prednost je pa, da taka drevesca lahko kmalu presadimo na vrt. Sedaj spregovorimo še nekaj o obdelavanji drevesnice. Kmalu ko so se drevesca vanjo presadila, mora se okopavati, da jo preveč ne preraste plevel in zemlja ne razpoka. To delo se pa mora vršiti jako skrbno, da se drevesca kaj ne poškodujejo. Za to delo potrebuje se rovnice ali motike. Trava okrog drevesc naj se z roko poruje. Poleg tega se mora pa še drevesnica pridno pleti. Plevel je v drevesnici ravno tako škodljiv, kakor na njivi. Drevescu odtegne mnogo